

VAM

Vakblad Asset Management

#

2

nr. 02/2026

TIJD

Tijd winnen is onderhoud winnen

Beheren van Assets
Betononderzoek, Metselen met bacteriën, Kaderrichtlijn Water
Smeltproces op stroom

Tijd benutten in plaats van besparen: wat zegt dat over je onderhoudsproces?

Foto: Ideo

Binnen Asset Management wordt veel gesproken over tijd. Veel organisaties sturen nog steeds op efficiënter werken en tijd besparen, terwijl dat maar zelden leidt tot structurele verbetering. De echte vraag is niet hoe je tijd wint, maar hoe je het onderhoudsproces zo inricht dat tijd vanzelf vrijkomt. In het veld gaat dat vaak over minder verstoringen en efficiënter werken en in de organisatie zelf komt er ruimte voor structurele verbetering.

Volgens Niels Baak, Enterprise Asset Management Consultant bij Ideo, is tijd geen startpunt, maar een uitkomst; “Organisaties die sturen op tijdswinst, optimaliseren vaak losse onderdelen. Terwijl tijd juist zichtbaar maakt hoe goed je proces als geheel functioneert en uiteindelijk bepaalt wat je met die tijd kunt doen”.

❖ **Tijd laat zien waar je proces hapert.** Onderhoudsorganisaties opereren in een context die snel verandert. Assets worden complexer, beschikbaarheidseisen nemen toe en ervaren technici zijn schaars, waardoor tijd in de hele keten onder druk komt te staan. Tijdsdruk is in de praktijk een reëel probleem, maar zelden de oorzaak op zich. Baak; “Het laat vooral zien waar processen niet goed op elkaar aansluiten. De reactie is vaak om efficiënter te willen werken, maar de echte vraag is: waar verliezen we tijd en waarom? Als je dat niet begrijpt, blijft tijd een symptoom”.

❖ **Het grootste tijdverlies zit niet in het onderhoud zelf.**

Waar gaat het dan mis? In de praktijk ziet Baak steeds dezelfde patronen terugkomen. Niet als incidenten, maar als structurele procesproblemen. Baak haalt een organisatie in de energiesector aan die zag dat monteurs een aanzienlijk deel van hun tijd kwijt waren aan administratie en het zoeken naar informatie. Werkorders waren niet volledig, documentatie zat verspreid en er was geen eenduidige werkwijze. Het gevolg bleek voorspelbaar: vertraging in de uitvoering en veel herstelwerk. Dit leidde daarnaast tot frustratie bij monteurs die hun vak niet optimaal konden uitoefenen.

❖ **Verborgen tijd terugbrengen.** Doordat de organisatie werkorders ging standaardiseren, informatie beter beschikbaar maakte en processen opnieuw inrichtte, werd deze ‘verborgen tijd’ sterk teruggebracht. Dat leidde niet alleen tot minder administratietijd

‘Reuze jammer dat in organisaties een groot deel van de tijd verloren gaat aan zoeken en herstellen’

en een hogere First Time Fix, maar ook tot meer rust in het veld. Monteurs hoefden minder te zoeken en konden zich richten op waar ze voor zijn opgeleid. Baak; “Deze situatie is geen uitzondering, maar een direct gevolg van hoe processen zijn ingericht. In veel organisaties gaat een groot deel van de tijd verloren aan zoeken en herstellen. Dat is dus niet zo omdat mensen hun werk niet goed doen, maar omdat het proces hen daarin niet ondersteunt”.

❖ **Waarom verstoringen vaak geen toeval zijn.** Een vergelijkbaar procespatroon ziet hij bij storingen. Een kritische asset valt uit, vaak op een ongunstig moment. Onderhoud wordt vervolgens ad hoc ingepland en de operatie raakt verstoord, waardoor de druk oploopt. Dit wordt vaak als onvermijdelijk gezien, maar is dat zelden. “Bij organisaties die data beter benutten, worden afwijkingen eerder zichtbaar. Wat voorheen een storing was, wordt een geplande interventie. Het effect gaat verder dan minder downtime: er ontstaat meer rust in de planning en minder druk op monteurs in het veld”. Het verschil zit daarmee niet alleen in het voorkomen van storingen, maar in de voorspelbaarheid die je creëert en de grip die dat geeft op je onderhoudsproces.

❖ **Onderhoud verbetert pas als je tijd anders inzet.** Als processen beter zijn ingericht, komt er op verschillende plekken tijd vrij. Toch wordt die ruimte in de praktijk vaak direct weer opgevuld met ander werk. De druk verdwijnt niet, maar verschuift, waardoor de manier van werken grotendeels hetzelfde blijft. De echte vraag is daarom niet hoeveel tijd je bespaart, maar wat je met die tijd doet. Juist in die vrijgekomen tijd liggen volgens Baak de ontwikkelingen waar Asset Management al langer naartoe beweegt. Denk aan proactief onderhoud, beter gebruik van data en het structureel verbeteren van processen. “Die thema’s zijn niet nieuw, maar blijven in de praktijk vaak liggen. Juist omdat er in de dagelijkse operatie geen ruimte voor wordt gemaakt. Tijd die vrijkomt, maakt het mogelijk om daar daadwerkelijk mee aan de slag te gaan, maar alleen als daar bewust voor gekozen wordt”.

❖ **Wat betekent dat concreet in de praktijk?** Data is daarmee een belangrijk middel, maar niet het enige. De echte verandering zit in hoe die ruimte in de praktijk wordt benut op verschillende plekken in de organisatie. In het veld gaat het dan om beter voorbereide werkzaamheden, minder verstoringen en minder herstelwerk. In de voorbereiding en aansturing ontstaat er juist ruimte

Foto: Ideo

om terugkerende storingen te analyseren en eerder in te grijpen in plaats van te reageren. Dat zijn de momenten waarop onderhoud verschuift van uitvoeren naar verbeteren; een verschuiving die alleen ontstaat als processen bewust worden verbeterd. Baak; “Onderhoud wordt beter omdat tijd anders wordt gebruikt. Werk wordt beter voorbereid en minder vaak herhaald. Dat gebeurt niet vanzelf, maar is het resultaat van bewuste keuzes. Niet door harder te werken, maar door anders te werken en daarmee de focus te verleggen van losse tijdsbesparingen naar structurele procesverbetering”.

❖ **Technologie versnelt alleen wat al werkt.** Technologie speelt hierin een belangrijke rol, maar vooral als versneller van wat al goed is ingericht. Binnen het SAP-landschap maken oplossingen zoals SAP S/4HANA Asset Management, SAP Service and Asset Manager en SAP Asset Performance Management (APM) het mogelijk om informatie direct beschikbaar te maken, werk beter voor te bereiden en afwijkingen eerder te signaleren.

Toch lost alleen technologie zelden het onderliggende probleem op. Nieuwe technologie wordt in de praktijk als oplossing op zichzelf ingezet, maar zonder duidelijke plek in het proces leidt dat juist tot extra handelingen en meer afstemming. Dit leidt uiteindelijk opnieuw tot tijdverlies, zowel in de uitvoering als in de aansturing. “De kracht zit niet in de technologie zelf, maar in hoe deze wordt ingezet als vorm van procesverbetering. Het gaat uiteindelijk altijd om de samenhang tussen processen, mensen, data en technologie en hoe die elkaar in de praktijk versterken”, besluit Baak. ❖